

درس ۱۶ هنر و معماری

۱. هنر مادها برگرفته از هنر چه اقوامی است؟

بدون شک، هنر مادی متکی بر تجربیات و دستاوردهای هنری بومیان غرب فلات ایران بوده است.

۲. پایتخت مادی ها شهر ، همدان امروزی، بود که یونانیان به آن می گفتند.
هگمتانه - اکباتان

۳. مهم ترین شهرهای ماد را نام ببرید؟

بیستون، اسپدانه (اصفهان) و کنگاور

۴. چرا در دوران هخامنشی، هنر و معماری ایران، به اوج شکوفایی رسید؟

در دوران هخامنشی، هنر و معماری ایران به سبب ثبات و آرامش، رونق اقتصادی و حمایت پادشاهان، به اوج شکوفایی رسید.

۵. مهم ترین ویژگی های هنر و معماری هخامنشیان را بنویسید؟

الف- یکی از ویژگی های مهم هنر و معماری هخامنشی، تأثیرپذیری از دستاوردهای هنری اقوام و ملت های تابع آن حکومت بود که پیشینه تمدنی درخشانی داشتند.

ب- ویژگی دیگر شاخص هنر و معماری دوره هخامنشی، درباری بودن آن بود. بخش عمده آثار هنری شاخص و ساختمان های مجلل، به خواست شاهان و درباریان و برای زندگی تجملاتی و تشریفاتی آنان به وجود آمد.

پ- از دیگر ویژگی های هنر هخامنشی، طبیعت گرایی یا به عبارت دیگر، استفاده و تقلید از عناصر موجود در طبیعت مانند حیوانات و گیاهان در آثار هنری شان است.

۶. مهم ترین بناهای دوره هخامنشیان را ذکر کنید؟

مهم ترین بناهای دوره هخامنشیان شامل آرامگاهها، کاخها، آتشگاهها و دیگر ساختمان های عمومی است.

۷. قدیمی ترین بنای دوره هخامنشی کدام است؟

قدیمی ترین بناهای دوره هخامنشی که آثاری از آنها برجا مانده، در پاسارگاد، نخستین پایتخت هخامنشی برپا شدند.

۸. دوران کدام پادشاه، اوج شکوه و عظمت معماری ایران است؟

دوران داریوش یکم، اوج شکوه و عظمت معماری ایران است.

۹. داریوش یکم در ابتدای حکومتش دستور داد کاخی بزرگ به نام در شهر به عنوان پایتخت حکومت هخامنشی ساخته شود.

آپادانا - شوش - اداری

۱۰. نقش و نگارهای کنده کاری شده بر روی سنگ، در دوره ی هخامنشی را ذکر کنید؟

در دوره ی هخامنشی نقش و نگارهای کنده کاری شده بر روی سنگ، اغلب عبارت اند از: پیکره پادشاه و ملازمان او به هنگام پیروزی بر دشمنان و یا بار عام، پیکره حیوانات واقعی و افسانه ای و همچنین نمادها و نشانه های دینی.

۱۱. نقش برجسته های دوره هخامنشی، از نقش برجسته های و به ویژه نقش برجسته های ، الهام و الگو گرفته اند.

آشوری - بین النهرین.

۱۲. تنها تندیس انسانی باقی مانده که بزرگ تر از اندازه طبیعی ساخته شده، پیکره بدون سر، متعلق به است که در از زیر خاک بیرون آورده شده است.

داریوش یکم - شوش

۱۳. مشهور ترین قالی دوره ی هخامنشیان چه نام دارد؟

پازیریک.

۱۴. ظریف‌ترین آثار هنری دوران هخامنشیان را می‌توان در نفیس و جواهرات ممتازی یافت که اختصاصاً برای و ساخته شده‌اند.

فلزکاری‌های - پادشاه - درباریان

۱۵. اشکانیان در ابتدا دنباله‌رو دستاوردهای فرهنگی چه کسانی بودند؟

اشکانیان که در پی سلوکیان قدرت را به دست گرفتند، در آغاز، دنباله‌رو دستاوردهای فرهنگی و هنری یونانیان بودند، اما به تدریج از نفوذ فرهنگ، هنر و معماری یونانی در ایران کاسته شد.

۱۶. آثار برجسته معماری دوران اشکانیان را ذکر کنید؟

بقایای شهر نسا، صد دروازه (دامغان)، معبد آناهیتا در شهر کنگاور در استان کرمانشاه، کوه خواجه سیستان و کاخ شهر هترا (الحضر) در نزدیکی موصل در کشور عراق.

۱۷. ویژگی‌های معماری دوران اشکانیان را بنویسید.

خشت، آجر، سنگ تراشیده و تراشیده، بناهای طاق دار، گنبدی و دارای ایوان.

۱۸. هنر گچ‌بری در چه دوره‌ای رواج یافت و در کجا به نهایت ظرافت رسید؟

هنر گچ‌بری در زمان اشکانیان رواج یافت و در بناهای کوه خواجه، به نهایت ظرافت رسید.

۱۹. هنر مجسمه‌سازی در دوره اشکانیان، متأثر از رونق گرفت. هنر یونانی

۲۰. برجسته‌ترین نمونه هنر مجسمه‌سازی دوره اشکانیان را بنویسید؟

برجسته‌ترین این آثار، پیکره برنزی شاهزاده اشکانی است.

۲۱. هنر ساسانی ریشه در چه هنرهایی داشت؟

هنر ساسانی ریشه در هنرهای کهن ایران و نیز هنر دوران هخامنشی و اشکانی داشت و حتی از هنر یونانی و رومی نیز تأثیر پذیرفته بود.

۲۲. معماری ساسانی با بنای در فیروزآباد فارس (گور) آغاز شد و با ساخت به اوج رسید.

کاخ اردشیر - کاخ تیسفون

۲۳. باشکوه‌ترین بنای ساسانی کدام است و در کجا قرار دارد؟

کاخ تیسفون که از آن به عنوان یکی از باشکوه‌ترین و زیباترین بناهای ساسانی یاد می‌شود، در کنار رود دجله ساخته شد.

۲۴. مهم‌ترین ویژگی‌های معماری ساسانی را بنویسید.

از جمله ویژگی‌های برجسته معماری دوره ساسانیان، کاربرد وسیع گنبد، ایوان و طاق در ساخت بناها به ویژه کاخ‌ها بود.

۲۵. ویژگی آتشکده‌های دوره ساسانی را بنویسید.

آتشکده‌های متعددی هم که در این عصر در مناطق مختلف ایران ساخته می‌شد، به شکل گنبد چهارطاقی بود و آتش مقدس در درون آن نگهداری می‌شد.

۲۶. طرح و نقشه‌ی شهرهای دوره ساسانی چگونه بود؟

طرح و نقشه شهرهای ساسانی همچون شهرهای اشکانی به شکل دایره بود.

۲۷. معروف‌ترین نقش برجسته دوره ساسانی چیست؟

معروف‌ترین نقش برجسته دوره ساسانی، مجموعه طاق بستان است.

۲۸. در دوره ساسانی خنیاگر یا رامشگر به چه کسانی می‌گفتند؟

از خوانندگان و نوازندگان دوره ساسانیان با عنوان گوسان، خنیاگر و رامشگر یاد شده است.

۲۹. قالی بهارستان که اعراب مسلمان از کاخ تیسفون به غنیمت گرفتند، مربوط به دوره است و شهرت بسیار دارد.

ساسانیان

پرسش های نمونه شانزدهم

- ۱- دو مورد از ویژگی های مهم هنر و معماری عصر هخامنشی را توضیح دهید.
یکی از ویژگی های مهم هنر و معماری هخامنشی، تأثیرپذیری از دستاوردهای هنری اقوام و ملت های تابع آن حکومت بود که پیشینه تمدنی درخشانی داشتند.
ویژگی دیگر شاخص هنر و معماری دوره هخامنشی، درباری بودن آن بود.
بخش عمده آثار هنری شاخص و ساختمان های مجلل، به خواست شاهان و درباریان و برای زندگی تجملاتی و تشریفاتی آنان به وجود آمد.
از دیگر ویژگی های هنر هخامنشی، طبیعت گرایی یا به عبارت دیگر، استفاده و تقلید از عناصر موجود در طبیعت مانند حیوانات و گیاهان در آثار هنری شان است.
- ۲- سنگ نگاره ها و نقش برجسته های دوران هخامنشی و ساسانی، حاوی چه مضامین و محتوایی هستند و چه اهمیتی در شناخت تاریخ آن دوران دارند؟
- ۳- برجسته ترین نوآوری های معماری اشکانی و ساسانی را شرح دهید.
- ۴- هنر نقاشی و نگارگری در عصر ساسانی چه وضعیتی داشت؟
- ۵- سه مورد از عوامل رونق و شکوفایی هنر و معماری ایران در دوران باستان را استنباط و بیان کنید.